

A KIVÉGZÉS

– Nem – mondta a Katona. – Anélkül.

Az Örmester egy pillanatig csodálkozva nézett rá, pimasz csodálkozással, és újra a szemére akarta helyezni a fekete kendőt. A Katona, amennyire tudta, elcsavarta a nyakát.

– Nem – ellenkezett csendesen –, látni akarom.

– Mi a fenét akar látni? Majd később. A Katonának elég nehezebbre esett a mozgás, csak a nyaka forgott szabadon. Az Örmester lassan, szinte saját magán csodálkozva, leengedte a kezét.

A Százados távolabb, a szürkére vakolt fal mellett állt, háttal felénk, egy közlegény takarította a csizmáját.

Az Örmester odakiáltott neki:

– Nem engedi, hogy bekössem a szemét.

A Százados nem fordult meg, csak felemelte egy kicsit a fejét, úgy válaszolt, a fal felé kiabálva:

– Hogyhog y n e m e n g e d i ?

– Azt mondja, látni akarja.

– Maga mit tárgyal vele? Szabadságon van?

Az Örmester ismét a Katona szemére helyezte a kendőt, és amikor elmozdult, öklével az arcába ütött.

– Nem hallottad? – mondta oktatóan. – Nem vagyok szabadságon.

A Katona egy kicsit elszédült.

– Arról volt szó – kezdte, és miután kinyitotta a szemét, odaköppött a kövekre –, arról volt szó, hogy föbe lönek, de arról nem, hogy előtte megvernek. Óriási különbség.

A Százados közelebb jött.

– Mi a panasza? – kérdezte, ahogy odaért.

– Látni akarom, hogyan lönek belém – mondta a Katona. – Ennyi.

– Még vannak ötletei. Azt nem akarja látni, hogyan temetik el? Mi lesz velünk – fordult az Örmester felé –, ezek mind kíváncsibbak lesznek.

– Én sem szeretem, amikor be van kötve a szemem – mondta az Örmester tréfálkozva. – De az persze más.

– Mikor volt magának utoljára bekötve a szeme, Örmester?

– Nem tudom. Rég. Amikor játszottunk.

– S nem szerette.

– Rossz előérzetet kelt – mondta az Örmester.

– Jogom van ehhez – mondta a Katona. – Méltóságomhoz tartozik, hogy addig lássak, amíg a látásom tart. Hogy lássam, mi történik velem.

– Szabályellenes – mondta a Százados, és széttárta a karját. – Háború van. – Aztán lassú, kényelmetlen léptekkel visszaindult a fal felé, ahol azelőtt állt.

– Masnira kéred? – szólt az Örmester, s a Katona fejét a hajánál fogva, de nem túl durván közelebb húzta. – Most ne mozogj!

– Te! – mondta a Katona. – Te, menj a fenébe.

– Tegeződünk – kiáltott a Százados után.

– Volt még ilyen? – Aztán visszafordult. – Ne piszkoskodj, te alvilág – mondta kedélyesen.

A Százados visszafordult.

– Én is azt mondom magának, ne kellemetlenkedjék.

– Golyóról volt szó, egyéb nélkül – mondta a Katona.

– Megkapja – mondta az Örmester.
– De látni akarom. Vegye úgy, hogy ez az utolsó kívánságom.
A Százados megállt.
– Hány óra? – kérdezte.
– Negyed hat – mondta az Örmester.
A másik megvonta a vállát.
– Hagyja békén. Hagyja, ha így akarja. Mindössze pár lépés volt még. A Katona látta a körben álló katonákat, talpán érezte a kövek hajnali hidegségét. Nem gondolt semmire
– Hány éves vagy? – kérdezte az Örmester, amikor megálltak.
– Neked megmondom – felelte. – Huszonhat.
– Jegyezd meg jól – mondta az Örmester, keserű pátosszal a hangjában.
A Katona könnyen, derűsen rámosolygott, mint a szelídek a Bibliából.
– Leülhetek? – kérdezte.
– Leülhet? – üvöltötte az Örmester a Százados felé, aki a katonákkal beszélgetett.
A tiszt odafordult, s egy pillanatig várt, hogy jobban megértse, amit kérdeztek.
– Üljön le – kiáltotta vissza vidám engedékenységgel. – Engedjünk meg neki mindent. Majd felállítják egy kis időre – tette hozzá.
– Fáradt vagy, fiam? – kérdezte az Örmester, amikor a Katona törökülésbe leereszkedett a kövekre.
– Hogy én most mit csinállok, azt kérdezed?
– Ó, nem akartalak megbántani – mondta az Örmester. – Csak arra gondoltam, furcsa lehet neked most fáradtnak lenni, meg hogy

miért is. Még vagy hét perc van, abból ötöt egész nyugodtan ülhetsz.

Sima, fekete víz volt a kövek között, úgy adta vissza a derengés színét, mint a tükör. Keleten, a fal irányában hamar világosodott, mint a színfalakon, s a távozó éjszaka szürkességéből előtűntek a felhők. De a Katonát nem érdekelte. A köveken, az ártatlan harmatba dermedve ült egy pók, azt nézte. Vékony nyári nadrágja egy pillanat alatt átnedvesedett, s bár értelmetlen sietségén maga is elcsodálkozott, hirtelen felállt, csak a pillantását felejtette ott, kicsit előre-hajtott fejével, érdeklődően.

– Mi az? – kérdezte az Őrmester.

– Egy pók – mondotta a Katona.

– A pók korai ébredése – mondta szórakozottan az Őrmester. – Még tanulhatsz valamit.

– Befoghatnád a szádat, ez rólad a véleményem – mondta a Katona csendesen, csalódottan.

– Kezdem unni ezt a kegyességet – mondta az Őrmester. – Ha már minden annyira érdekel, még annyit, hogy amikor valami kattantást hallasz, akkor csak a závárokat húzzák fel. Akkor még számolhatsz háromig, vagy ha sietsz, ötig. Azt mondják, ilyenkor mindenki számol.

– A pokolba! – kiáltotta a Katona maga elé, a köveknek.

– Őrmester! – kiáltotta a Százados. – Hagyja az utolsó perceit nyugodtan. Bírja ki már maga is azt a pár percet.

Hátulról közelebb jöttek a katonák, és a Katonát a fal felé kísérték. Egy darab fal volt, nem pedig valaminek a fala, egészen szürke és üres. A Katona úgy állt oda, hogy teste majdnem hozzáért, arccal a felsorakozó katonák felé. A Százados a katonák mögé állt, s az előrenyújtott csövek irányában látta az embert, akit ilyen

furcsán, nyíltan, saját szeme láttára le kellett ölni. Elővette a kivégzési parancsot, és felolvasta.

A Katona előrenézett – az alacsony fal mögött világos volt az ég –, nem lehetett látni, hová. Hallotta a kattanást. A csövekben hunyorgató szemeket látott. Látta a Századost is. Felemelte a kezét vállmagasságig, mert így képzelte el, és látni akarta, tudja-e. Ebben a csendben úgy tűnt, a kövek között halk csurranással, magukban a felhők képével, megmozdultak a vizek. Fehéren világított az ég, majdnem tejfehéren, s egyszerre jéghidegen, majdnem hangtalanul becsorgott a fülein, és nem tudta, meddig tartott.

– Ámen – mondta az Őrmester.

A Százados a földön ült.

– Ez magának való volt – mondta, de az Őrmester nem hallotta.